

Sygn. akt IV U 109/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Małgorzata Wierzbicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2017r. w S.

odwołania E. K. działającej w imieniu własnym oraz małoletniej K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 21 grudnia 2015 r. (Nr (...))

w sprawie E. K. i małoletniej K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty rodzinnej

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 109/16 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 21 grudnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.67 i 65 w zw. z art.57 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił E. K. i małoletniej K. K. prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 25 października 2015r. R. K. (1) wskazując, że renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy albo spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń bądź pobierała zasiłek przedemerytalny albo świadczenie przedemerytalne lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne. Zmarły nie pobierał żadnego z tych świadczeń i nie spełniał przesłanek do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi niespełnianie wymogu posiadania co najmniej 4-letniego okresu ubezpieczenia w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy (śmiercią) oraz z uwagi na to, że niezdolność do pracy (tu: śmierć) nastąpiła po upływie 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. Na podstawie przedłożonych dokumentów łączny okres zatrudnienia zmarłego wynosi 3 lata, 9 miesięcy i 28 dni, a w 10-leciu przed śmiercią okres ten wynosi 3 lata, 6 miesięcy i 20 dni okresów składkowych oraz 3 miesiące i 8 dni okresów nieskładkowych (decyzja z 21 grudnia 2015r. k.31 akt rentowych).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła E. K. (wdowa po zmarłym) działając w imieniu własnym oraz małoletniej K. K.. Powyższej decyzji zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych oraz sprzeczność ustaleń organu rentowego z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wyrażającą się w ustaleniu, że zmarły nie udowodnił 4-letniego

okresu ubezpieczenia w sytuacji, gdy po utracie pracy pobierał zasiłek dla bezrobotnych, a następnie długo poszukiwał pracy, był również zdolny do odbycia służby wojskowej, a także naruszenie prawa materialnego ,tj. art.57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie, że 4-letni okres ubezpieczenia powinien przypadać w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy (śmiercią), w sytuacji, gdy wymóg ten dotyczy osób, które w chwili zgonu miały co najmniej 30 lat. Nadto skarżąca zarzuciła organu rentowemu, że nie ustalił, czy zmarły podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników, a także czy nie został zgłoszony do ubezpieczenia przed 18. rokiem życia albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej lub w szkole wyższej oraz do chwili powstania niezdolności do pracy miał, bez przerwy lub z przerwami nie przekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe i nieskładkowe, co znosiłoby obowiązek wykazania, że niezdolność do pracy powstała nie później niż 18-miesiący od ustania ubezpieczenia. Wreszcie skarżąca podniosła, że przyznanie jej oraz małoletniej córce renty rodzinnej jest uzasadnione społecznie, gdyż pozostają one bez środków do życia, a brakujący okres do 4-letniego okresu ubezpieczenia jest niewielki (odwołanie wraz z załącznikami w postaci dokumentacji z Powiatowego Urzędu Pracy w S. oraz książeczka wojskowa R. K. (1) k.1-8 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.10-12 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

R. K. (1) urodził się w dniu (...), a zmarł w dniu 25 października 2015r. W chwili śmierci R. K. (1) miał ukończone 27 lat (odpis skrócony aktu zgonu R. K. (1) k.11 akt rentowych). Zmarły pozostawił po sobie żonę E. K. oraz małoletnią córkę K. K. – urodzoną w dniu (...) (odpis skrócony aktu małżeństwa oraz aktu urodzenia córki zmarłego k.12 akt rentowych).

Zmarły ukończył gimnazjum, a następnie w okresie od 1 września 2005r. do 17 czerwca 2008r. był uczniem (...) Szkoły Zawodowej nr (...) w Zespole Szkół nr (...) w S. (zaświadczenie Zespołu Szkół w S. z 14 stycznia 2016r. - w kopercie na k,7 akt sprawy).

Do chwili śmierci R. K. (1) przebył następujące okresy ubezpieczenia:

- od 25 grudnia 2008r. do 21 kwietnia 2012r. z tytułu zatrudnienia w Piekarni (...) Sp. z o.o. w B., w tym urlop bezpłatny od 1 października 2009r. do 31 października 2009r., co po wyłączeniu urlopu bezpłatnego stanowi 3 lata, 2 miesiące i 28 dni (świadczenie pracy z 21 kwietnia 2012r. k.13 akt rentowych oraz poświadczenie okresu ubezpieczenia z 2 grudnia 2015r. k.25 akt rentowych),
- od 9 października 2012r. do 8 listopada 2012r. z tytułu pobierania jako osoba bezrobotna stypendium, co stanowi 1 miesiąc i 1 dzień (zaświadczenia Powiatowego Urzędu Pracy w S. z 17 listopada 2015r. k.14-15 akt rentowych i informacja Powiatowego Urzędu Pracy w S. z 26 lipca 2016r. k.18 akt sprawy),
- od 2 stycznia 2013r. do 3 lipca 2013r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) D. G. w S., w tym urlop bezpłatny od 21 stycznia 2013r. do 23 stycznia 2013r., co po wyłączeniu urlopu bezpłatnego stanowi 5 miesięcy i 29 dni, w tym okresy składkowe w wymiarze 2 miesiące i 21 dni (od 2 stycznia 2013r. do 25 marca 2013r. i dzień 3 lipca 2013r., z wyłączeniem w/w urlopu bezpłatnego) oraz okres nieskładkowe z tytułu choroby od 26 marca 2013r. do 2 lipca 2013r. w wymiarze 3 miesiące i 8 dni (świadczenie pracy z 8 lipca 2013r. k.17 akt rentowych oraz poświadczenie okresu ubezpieczenia k.23-24 akt rentowych).

Suma w/w okresów ubezpieczenia wynosi 3 lata, 9 miesięcy i 28 dni (3 lata, 2 miesiące i 28 dni plus 1 miesiąc i 1 dzień plus 5 miesięcy i 29 dni), w tym okresy nieskładkowe w wymiarze 3 miesiące i 8 dni.

R. K. (1) w dniu 7 marca 2007r. został uznany za zdolnego do odbycia służby wojskowej i otrzymał kategorię A. Jednocześnie Wojskowa Komenda Uzupełnień w S. orzekła o odroczeniu odbycia przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej na okres od 7 marca 2007r. do 31 sierpnia 2008r., a w dniu 11 lutego 2009r. orzekła o przeniesieniu ubezpieczonego do rezerwy bez odbycia służby wojskowej (książeczka wojskowa – w kopercie na k.8 akt sprawy).

Do chwili śmierci R. K. (1) był zameldowany w S. przy ul. (...) w S., gdzie w przeszłości na stałe zamieszkiwał i gdzie zamieszkiwała jego matka (poświadczenie zameldowania z 9 listopada 2016r. k.33 akt sprawy). Po zawarciu związku małżeńskiego ze skarżącą E. K. w dniu 16 czerwca 2012r. (odpis skrócony aktu małżeństwa k.12 akt rentowych) R. K. (1) zamieszkał razem z żoną w domu jej rodziców W. i K. M. w miejscowości S., ale często - kilka razy w miesiącu na kilka dni wyjeżdżał bądź to do swojego ojca, który mieszkał na wsi - w miejscowości K., bądź do matki, która mieszkała w S. (rodzice zmarłego nie byli razem) lub też do kolegów. Po zawarciu małżeństwa, od stycznia 2013r. R. K. (1) podjął pracę w firmie (...) jako kierowca samochodu ciężarowego (vide: wcześniejsze ustalenia). W dniu 24 marca 2013r. R. K. (1) doznał wypadku przy pracy w postaci złamania kończyny górnej (dokumentacja medyczna k.54-57 akt sprawy). W związku z doznany urazem nie mógł kontynuować zatrudnienia w charakterze kierowcy i w/w stosunek pracy rozwiązał się z dniem 3 lipca 2013r. Od tego czasu R. K. (1) pozostawał bez zatrudnienia, a skarżąca wraz z małoletnią córką pozostawały na utrzymaniu jej rodziców, którzy zajmowali się uprawą pieczarek. Od około maja 2014r. R. K. (1) zaczął pracować – na zasadzie pomocy teściom - w prowadzonej przez nich pieczarkarni w zamian za utrzymanie, jakie teściowie zapewniali jemu i jego żonie oraz córce. R. K. (1) nie chciał być zatrudnionym przez teścia, nie otrzymywał od teścia wynagrodzenia za pracę. Od czasu do czasu teść R. K. (1) przekazywał skarżącej drobne sumy na wydatki dla wnuczki. R. K. (1) w miarę systematycznie pracował w pieczarkarni do początku 2015r. Wykonywał wówczas prace fizyczne – m.in. przy pakowaniu pieczarek, zbieraniu torfu, myciu skrzynek. Teściowie R. K. (1) nie ubezpieczyli R. K. (1) w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jako domownika i nie opłacali za niego składek na to ubezpieczenie (zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowa w S. z 27 lipca 2016r. k.19 akt sprawy i 10 października 2016r. k.40 akt sprawy). Od około początku 2015r. R. K. (1) nie podejmował systematycznej pracy w pieczarkarni, wyjeżdżał na kilka dni z miejsca zamieszkania, zaczął nadużywać alkoholu, a z czasem zaczął również przejawiać zachowania agresywne wobec żony, teścia. Latem 2015r., około 2 miesiące przed śmiercią, R. K. (1) i skarżąca podjęli próbę samodzielnego zamieszkania, w tym celu wynajęli mieszkanie w S.. Jednakże z uwagi na pobicie przez męża skarżąca wróciła z córką do domu rodziców i do chwili śmierci R. K. (1) małżonkowie zamieszkiwali oddzielnie (zeznania świadków: M. S. k.42v-43 akt sprawy, S. O. k.43-43v akt sprawy, E. Ł. k.43v-44 akt sprawy oraz W. M. k.44-44v akt sprawy, a także zeznania skarżącej E. K. k.99v-100 i k.27v-28 akt sprawy). Jedną z przyczyn takiego zachowania miało być drugie poronienie ciąży przez skarżącą. Do pierwszego poronienia doszło w sierpniu 2014r. (karta informacyjna leczenia szpitalnego z 2 września 2014r. k.41 akt sprawy), a do drugiego poronienia w połowie lipca 2015r. (karty informacyjne leczenia szpitalnego w związku z poronieniami - z 2 września 2014r. k.41 akt sprawy oraz z 16 lipca 2015r. k.35 akt sprawy). W dniu 25 października 2015r. R. K. (1) popełnił samobójstwo w miejscu zamieszkania jego ojca w K. (odpis skrócony aktu zgonu k.11 akt rentowych). Skarżąca mieszka wraz z córką w domu swoich rodziców. Nie pracuje zawodowo, wychowuje córkę K. K. – obecnie niespełna 5-letnią. Obie pozostają na utrzymaniu rodziców skarżącej (zeznania skarżącej k.100 akt sprawy).

R. K. (1) przed śmiercią nie leczył się psychiatrycznie i nie korzystał z pomocy psychologa. Zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów oraz przesłuchanych w sprawie świadków pozwalają na ustalenie, że R. K. (1) nie był osobą upośledzoną umysłowo ani chorą psychicznie. Ukończył szkołę, zdobył zawód kierowcy – uprawnienia do kierowania pojazdami kat. A. Dowody z zeznań świadków wskazują na narastający problem alkoholowy, prawdopodobnie uzależnienie oraz zaburzenia zachowania z agresją spowodowane używaniem alkoholu. W sytuacji poronienia ciąży przez żonę można podejrzewać (brak potwierdzenia w dokumentacji lekarskiej) zaistnienie u R. K. (1) zaburzeń o charakterze adaptacyjnym. Zaburzenia adaptacyjne nie stanowią podstawy do stwierdzenia niezdolności do pracy (opinia biegłego psychiatry E. L. oraz psychologa klinicznego B. B. k.79 akt sprawy).

R. K. (1) w 2009r. przeszedł złamanie nosa, w 2013r. złamanie kości łódeczkowej ręki lewej oraz stłuczenie barku prawego, a w lipcu 2014r. stłuczenie stopy prawej. Wskazane urazy ze strony narządu ruchu i układu kostno-stawowego nie sprowadzały na R. K. (1) częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy przed śmiercią, która nastąpiła w dniu 25 października 2015r. Schorzenia te mogły powodować u R. K. (1) niezdolność od pracy w okresie kilku tygodni (tak złamanie kości łódeczkowej) i mogły być leczone w ramach zasiłku chorobowego (opinia biegłego chirurga P. N. oraz biegłego ortopedy J. S. k.80-81 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie E. K. działającej w imieniu własnym oraz małoletniej K. K. podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art.65 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwanej dalej ustawą emerytalną (Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń, przy czym przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy. W myśl art.67 ust.1 pkt 1 i 3 ustawy emerytalnej do renty rodzinnej uprawnione są m.in. dzieci własne oraz małżonek (wdowa lub wdowiec) osoby zmarłej, przy czym zgodnie z art.68 ust.1 pkt 1 i 2 dzieci własne mają prawo do renty rodzinnej do ukończenia 16 lat, a jeżeli się uczą to do ukończenia nauki w szkole nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat. Z kolei w myśl art.70 ust.1 pkt 2 ustawy emerytalnej wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli wychowuje co najmniej jedno z dzieci uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat.

W świetle powyższych uregulowań nie ulega wątpliwości, że zarówno małoletnia K. K., jak i skarżąca E. K. będąc wdową i wychowując małoletnią córkę znajdują się w katalogu osób – członków rodziny uprawnionych do renty rodzinnej. Rozstrzygnięcie sprawy zależało zatem od ustalenia, czy zmarły R. K. (1) w chwili śmierci spełniał przesłanki wymagane do nabycia renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż uwagi na młody wiek w chwili śmierci z pewnością nie spełniał przesłanek nabycia prawa do emerytury – art.65 ust.1 ustawy emerytalnej. Między stronami zaistniał bowiem spór co do tego, czy R. K. (1) spełniał wszystkie ustawowe przesłanki nabycia prawa do świadczenia rentowego. Stanowisko organu rentowego było w tym zakresie negatywne, na innym stanowisku stała skarżąca.

Analizując całokształt okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że brak jest podstaw do ustalenia, że R. K. (1) spełniał przesłanki nabycia prawa do świadczenia rentowego. Zgodnie z art.57 ust.1 ustawy emerytalnej renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w czasie ubezpieczenia, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia,

przy czym w myśl ust.2 powyższego przepisu tego ostatniego wymogu nie stosuje do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. W myśl art.58 ust.1 pkt 4 ustawy warunek posiadania okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art.57 ust.1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy (tu: śmierć) powstała, tak jak u R. K. (1), w wieku powyżej 25 lat do 30 lat, przy czym w myśl ust.3 art.58 ustawy jeżeli ubezpieczony nie osiągnął okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w ust.1, warunek posiadania wymaganego okresu uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej oraz do dnia powstania niezdolności do pracy miał, bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe i nieskładkowe.

Odnosząc powyższe uregulowania do okoliczności sprawy stwierdzić należało, że R. K. (1) w chwili śmierci nie spełniał wszystkich przesłanek, które powinny być spełnione łącznie, do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Z mocy art.65 ust.2 ustawy emerytalnej przyjąć należy, że R. K. (1) spełniał przesłankę niezdolności do pracy i była to całkowita niezdolność do pracy. Niespełnione pozostały natomiast tzw. przesłanki stażowe nabycia prawa do renty, a zatem wymóg wykazania określonego okresu składkowego i nieskładkowego, wynoszącego w przypadku R. K. (1) - który w chwili śmierci miał ukończony 27. rok życia – co najmniej 4 lata oraz warunek, aby niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia albo nie później niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu wynika, że w chwili śmierci R. K. (1) posiadał łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 3 lata, 9

miesiący i 28 dni, w tym okresy nieskładkowe w wymiarze 3 miesiące i 8 dni. Niespełniony pozostał przy tym warunek, o którym mowa w przytoczonym wyżej art.58 ust.3 ustawy, a którego zaistnienie zniosłoby konieczność wykazania co najmniej 4-letniego okresu ubezpieczenia. R. K. (1) ukończył bowiem naukę w szkole zawodowej w S. w dniu 17 czerwca 2008r. (miał wówczas 20 lat), a po raz pierwszy do ubezpieczenia społecznego został zgłoszony w dniu 25 grudnia 2008r. - z tytułu zatrudnienia w Piekarni (...), a zatem po upływie 6 miesięcy od ukończenia nauki w szkole zawodowej (vide: ustalenia faktyczne). Niespełniona pozostała również przesłanka nabycia prawa do renty, w myśl której niezdolność do pracy (tu: równoznaczna z datą śmierci) powstała w okresie ubezpieczenia albo nie później niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. R. K. (1) zmarł w dniu 25 października 2015r., a ostatnie ubezpieczenie, któremu podlegał ustalo w dniu 3 lipca 2013r. (z tytułu zatrudnienia u D. G.), a zatem ponad 24 miesiące przed jego śmiercią.

Należy wskazać, że przeprowadzone postępowanie dowodowe nie dało podstaw do ustalenia, że R. K. (1) legitymował się jeszcze innymi okresami ubezpieczenia niż wykazane w toku postępowania przed organem rentowym. Ubezpieczona przedstawiła dowody z zeznań świadków w osobach M. S., S. O., E. Ł. oraz W. M. (na k.42v-44v akt sprawy), z których wynika, że mniej więcej od połowy 2014r. do początku 2015r. R. K. (1) w miarę systematycznie pracował w pieczarkarni swojego teścia W. M.. Okoliczności wykonywania tej pracy nie pozwalają jednak na ustalenie, że R. K. (1) był zatrudniony u W. M.. Ze spójnych zeznań w/w świadków, a w szczególności samego W. M. (na k.44 akt sprawy) wynika, że praca R. K. (1) w prowadzonej przez świadka pieczarkarni odbywała się na zasadzie pomocy teściom w zamian za zamieszkiwanie wraz z rodziną – żoną i córką w domu teściów, przy czym świadek ten wskazał, że R. K. (1) nie chciał u niego pracować – w rozumieniu nawiązania stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę do odpłatnego wykonywania pracy. Dlatego też za wykonywaną pracę R. K. (1) nie otrzymywał wynagrodzenia. W tych okolicznościach wobec braku woli nawiązania stosunku pracy po stronie R. K. (1) i nie otrzymywania wynagrodzenia za pracę (braku przychodu) nie można mówić o zatrudnieniu R. K. (1) u W. M. w warunkach stosunku pracy (art.22 kp) lub np. na podstawie umowy zlecenia i co za tym idzie o istnieniu tytułu do ubezpieczenia społecznego. W tym miejscu wskazać należy, że w art.10 ust.2 ustawy emerytalnej ustawodawca przewidział możliwość uzupełnienia okresów składkowych i nieskładkowych wymaganych do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy - o ile wykazane okresy są niewystarczające do nabycia prawa - okresami, o których mowa w art.10 ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej, a zatem okresami ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki. Ustalenia Sądu pokazują jednak, że R. K. (1) mieszkając w domu teściów i wykonując w pewnym okresie systematyczną pracę w prowadzonej przez nich pieczarkarni nie był zgłoszony do ubezpieczenia społecznego rolników jako domownik i co istotne nie były za niego odprowadzane składki na to ubezpieczenie. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało również, że R. K. (1) nie był zgłoszony do ubezpieczenia społecznego przez swojego ojca, który posiadał ziemię w miejscowości K., na którą to ewentualność wskazywała w swoich wyjaśnieniach skarżąca (vide: wyjaśnienia E. K. k.27v akt sprawy oraz zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka Terenowa w S. z 27 lipca 2016r. k.19 akt sprawy i 10 października 2016r. k.40 akt sprawy).

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe nie dało również podstaw do ustalenia, że niezdolność do pracy powstała u R. K. (1) wcześniej niż w dniu śmierci, jak to założył ustawodawca w art.65 ust.2 ustawy emerytalnej. Ustalenia Sądu pokazują, że R. K. (2) nie chorował przewlekle. W swoim życiu doznał kilku urazów w zakresie narządu ruchu, ale skutkowały one najwyżej czasową niezdolnością do pracy, a nie niezdolnością do pracy w rozumieniu rentowym (vide: opinie biegłego chirurga i ortopedy k.80-81 akt sprawy). Z uwagi na to, że R. K. (1) zmarł śmiercią samobójczą, a z zeznań skarżącej oraz świadków wynikało, że w perspektywie około 10-12 miesięcy przed śmiercią R. K. (1) przejawiał zmianę zachowania, stał się nerwowy, zaczął nadużywać alkoholu oraz stosować przemoc wobec żony, jak również teścia, Sąd przeprowadził dowód w kierunku ustalenia stanu psychicznego zmarłego w kontekście ewentualnej niezdolności do pracy. Z opinii biegłego psychiatry i psychologa, którą Sąd uznał za miarodajny dowód w sprawie, wynika, że opisywane przez bliskich i znajomych, zachowanie R. K. (1) uzasadnia postawienie tezy o narastaniu u R. K. (3) uzależnienia od alkoholu, które wpływało na podejmowanie przez niego zachowań agresywnych oraz tezy o zaburzeniach adaptacyjnych, spowodowanych poronieniem ciąży przez żonę. Tego rodzaju uzależnienie i zaburzenie nie uzasadniają jednak orzeczenia o istnieniu u R. K. (1) niezdolności do pracy z przyczyn natury psychiatrycznej przed śmiercią.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności stwierdzić należało, że R. K. (1) nie spełniał wszystkich przesłanek wymaganych do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i w związku z tym E. K. i K. K. nie przysługuje prawo do renty rodzinnej po zmarłym. Z tych względów, na podstawie art.477¹⁴§1 kpc odwołanie E. K. podlegało oddaleniu.

Na marginesie wskazać jeszcze należy, że przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujący, dlatego względy społeczne – tu: trudna sytuacja materialna skarżącej i jej córki nie mogły wpłynąć na rozstrzygnięcie sprawy.